

Rīgā, 2016. gada 24. oktobrī

Adresāts:
SIA "Kaugas"
Reģ.nr. 52103074671
Ļāvu iela 17
Liepāja LV-3411, Latvija

Kopija:
Dabas aizsardzības pārvalde
Baznīcas iela 7
Sigulda LV-2150, Latvija

EKSPERTA ATZINUMS

Nr. 2016/25

1. Eksperta atzinuma mērķis

Eksperta atzinuma sagatavošanas mērķis ir pēc SIA "Kaugas" pasūtījuma Dabas aizsardzības pārvaldes publiskā iepirkuma "Aleju apsekošana un izvērtēšana" (Nr. DAP 2016/22) ietvaros sniegt eksperta vērtējumu par 22.11.2005. MK noteikumos Nr.888 "Noteikumi par aizsargājamām alejām" iekļauto **Kalētu liepu aleju** tās izpētes un robežu izvērtēšanas kontekstā. Mērķa sasniegšanai izvirzīti šādi uzdevumi (1) izvērtēt alejas aizsardzības statusu un tās novērtējumu teritorijas plānošanas dokumentos (2) veikt alejas apsekošanu dabā, lai pārbaudītu, vai alejā ir īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju atradnes, novērtēt alejas nozīmi konstatēto īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju sugu saglabāšanā ilgtermiņā (4) sniegt rekomendācijas nepieciešamo apsaimniekošanas pasākumu veikšanai alejā konstatēto īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju sugu saglabāšanas kontekstā (5) apzināt pieejamo kultūrvēsturisko informāciju par Kalētu liepu aleju (6) sniegt ieteikumus par alejas robežas optimālo novietojumu no bioloģiskās vērtības, alejas saglabāšanas viedokļa un ainaviskās situācijas

Eksperta atzinums ir sagatavots par sugu grupām – sūnas, ķērpji. Atzinumā ir sniegta informācija par 14.11.2000. LR MK noteikumos Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" uzskaitītajām sūnu un ķērpju sugām.

Eksperta atzinums ir sagatavots divos identiskos eksemplāros (katrs uz 6 lpp), viens no tiem tiek iesniegts atzinuma pasūtītājam SIA "Kaugas", otrs paliek eksperta rīcībā.

2. Eksperta atzinuma sagatavošanas metodes

Alejas esošais aizsardzības statuss noteikts, balstoties uz Dabas datu pārvaldības sistēmas "Ozols" datiem, kā arī Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem par īpaši

aizsargājamajām dabas teritorijām. Alejas statusa izvērtējums teritorijas plānošanas dokumentos sniegts, aplūkojot 13.10.2011. LR Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5. pantā minētos dokumentus teritorijai, kurā atrodas aleja. Šie dokumenti ir (1) nacionālajā līmenī - Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija un Nacionālais attīstības plāns (2) reģionālajā līmenī - plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija un attīstības programma (3) vietējā līmenī - vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģija, attīstības programma, teritorijas plānojumi, lokālplānojumi, detālplānojumi. Atzinumā apskatīti tieši reģionāla un vietējā līmeņa teritorijas plānošanas dokumenti, īpašu uzmanību pievēršot vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem, jo tie vistiešāk nosaka attiecīgās teritorijas izmantošanu.

Datu iegūšanā par īpaši aizsargājamajām sūnu un ķērpju sugām izmantota vizuālās uzskaites metode, alejā veicot katra koka apskati ar mērķi konstatēt aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas. Visas aizsargājamo sugu atradnes kartētas, izmantojot GPS uztvērēju Garmin GPSmap 64 (izmantota LKS-92 koordinātu sistēma).

Kultūrvēsturiskā informācija par Kalētu liepu aleju apzināta Kalētu bibliotēkā, kā arī interneta resursos.

3. Alejas aizsardzības statuss

Kalētu liepu aleja ir valsts nozīmes aizsargājams dabas piemineklis – aizsargājama aleja. Kalētu liepu alejas kā dabas pieminekļa statusu, aizsardzības un izmantošanas noteikumus nosaka 02.03.1993. likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, kā arī uz tā pamata izdotie 16.03.2010. MK noteikumi Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” un 22.11.2005. MK noteikumi Nr. 888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām”.

4. Alejas novērtējums teritorijas plānošanas dokumentos

Kalētu liepu aleja atrodas Priekules novada Kalētu pagasta teritorijā.

Teritorijas izmantošanu vietējā līmenī nosaka šādi teritorijas plānošanas dokumenti:

- Priekules novada teritorijas plānojums 2015. – 2026. gadam
- Priekules novada attīstības programma 2013. – 2019. gadam
- Priekules novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012. - 2030. gadam.

Reģionālā līmenī teritorijas attīstību nosaka:

- Kurzeme 2030. Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2015. – 2020. gadam
- Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015. – 2030. gadam.

Priekules novada teritorijas plānojuma 2015. – 2026. gadam paskaidrojuma rakstā Kalētu liepu aleja minēta kā īpaši aizsargājama dabas teritorija. Teritorijas plānojuma vides pārskatā Kalētu liepu aleja norādīta kā aizsargājama aleja saskaņā ar 22.11.2005. MK noteikumiem Nr. 888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām”, kā arī dots MK noteikumos iekļautais alejas robežu apraksts un alejas shēma. Tāpat Kalētu liepu aleja attēlota vides pārskatā iekļautajā kartoshēmā “Alejas Priekules novada

teritorijā”. Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā Kalētu liepu aleja attēlota Priekules novada Kalētu pagasta ciemu funkcionālā zonējuma kartē kā alejas teritorija.

Priekules novada attīstības programmā 2013. – 2019. gadam un Priekules novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2012. – 2030. gadam Kalētu liepu aleja konkrēti nav minēta. Kalētu liepu aleja grafiski attēlota Priekules novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 5. pielikumā kartoshēmā “Dabas teritoriju telpiskā struktūra”. Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā minēts, ka dzīves kvalitātes būtisku uzlabošanu un ilglaicīgu uzturēšanu, veselīgas sabiedrības attīstību cita starpā veicina atpūtai un tūrismam pievilcīgas vietas, kas veidotas, izkopjot esošās tradīcijas un saglabājot dabas un kultūras vērtības.

Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programmā 2015. – 2020. gadam aizsargājamās alejas tieši nav minētas. Attīstības programmas sadaļā “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju ilgtspējīga attīstīšana” norādīts, ka īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizņem 14% no Kurzemes reģiona teritorijas. Kā viena no prioritātēm attīstības programmā noteikta Kurzemes dabas un kultūras telpas attīstība ar saukli Radošā Kurzeme 2020. Šajā prioritātē cita starpā izdalīti rīcības virzieni: RV4 Kultūras un dabas mantojuma sociālekonomiskā potenciāla izmantošana reģiona attīstībā; RV5 Kultūras un dabas mantojuma saglabāšana un izpēte.

Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2015. – 2030. gadam nav informācijas par aizsargājamām alejām. Stratēģijā kā vispārīgs dabas un kultūrvides telpas attīstības mērķis noteikts “ainaviski sakopta, funkcionāli izmantota telpa, kas veido reģiona un vietu identitāti, pamatu tūrismam, ekonomikai kopumā, atbildību nākamībai”. Kā šī mērķa sasniedzamie rādītāji stratēģijā noteikti (1) sakoptas un apsaimniekotas visas kultūrvēsturiskās vietas (2) dabas un kultūras aizsargājamās vērtības iesaistītas tūrisma aprītē (3) panākta attieksmes izmaiņa pret dabas un kultūrvēsturisko mantojumu. Stratēģijā doti arī risinājumi šī mērķa sasniegšanai.

5. Alejas apsekošana

Aleja apsekota 2016. gada plkst. 16:50-17:30. Apsekošanas laikā ir silts, saulains laiks, neliels vējš.

6. Alejas un tai piegulošās teritorijas vispārīgs raksturojums

Kalētu liepu alejas shēma un robežu apraksts dots 22.11.2005. MK noteikumu Nr.888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām” 24. pielikumā. Aleja izvietota gar Kalētu – Ozolu ceļu, tā sākas ceļu krustojumā netālu no Kalētu muižas kungu mājas un turpinās līdz pagriezienam uz Anneniekiem pie Kalētu mežaparka (Kalētu priediena). Aleju veido lielu un vidēju dimensiju liepas, kas katrā ceļa pusē stādītas vienā rindā, abu rindu koku vainagiem sakļaujoties, rodas arkas efekts (1. attēls). Alejai piegulošās teritorijas tuvāk Kalētu centram veido ciema apbūve un mazdārziņi, attālinoties no centra – lauksaimniecības zemes, benzīntanks/veikals. Alejas kreisajā pusē virzienā no centra puses gar aleju izbūvēts gājēju celiņš ar soliņiem.

1.attēls. Kalētu liepu aleja, skats alejas vidusdaļā. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

7. Alejā konstatētās īpaši aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas un alejas nozīme šo sugu saglabāšanā

Alejā nav konstatētas īpaši aizsargājamās sūnu sugas. Alejā lielā daudzumā konstatēta viena īpaši aizsargājamā ķērpju suga kausveida pleurostikta *Pleurosticta acetabulum* (2. attēls), kurai alejā atzīmēta 21 atradne. Sugai alejai ir liels skaits atradņu un tās ir labā stāvoklī. Var secināt, ka Kalētu liepu aleja ir nozīmīga no īpaši aizsargājamās ķērpju sugas *Pleurosticta acetabulum* saglabāšanas viedokļa.

2.attēls. Īpaši aizsargājamā ķērpju suga kausveida pleurostikta *Pleurosticta acetabulum* uz liepas Kalētu liepu alejā. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

8. Ieteikumi alejas apsaimniekošanai

No alejā konstatētās īpaši aizsargājamās ķērpju sugas *Pleurosticta acetabulum* aizsardzības viedokļa nepieciešams saglabāt aleju kopumā, kā arī prioritāri saglabājami sugas atradnes koki.

9. Alejas kultūrvēsture

Kalētu bibliotēkā nebija pieejama kultūrvēsturiskā informācija par Kalētu liepu aleju. Netieša atsauce uz Kalētu liepu aleju dota Priekules novada teritorijas plānojuma 2015. – 2026. gadam vides pārskatā, kurā norādīts, ka “ Dižkalētu Ainavu parka centrālā aleja (1850.g.) tiek izmantota kā valsts autoceļš un pagasta galvenā ceļa ass.

10. Ieteikumi alejas robežu izmaiņām

Nemot vērā apkopoto informāciju par alejā konstatētajām aizsargājamo sugu atradnēm un alejas ainavisko situāciju, ieteicams aleju saglabāt valsts nozīmes aizsargājamo aleju sarakstā tās esošajās robežās.

11. Atzinumā norādītie normatīvie akti

Noteikumi par aizsargājamām alejām: Ministru kabineta 2005. gada 22. novembra noteikumi Nr. 888, Latvijas Vēstnesis, 2005, 8. augusts, Nr. 196 (3354)

Teritorijas attīstības plānošanas likums: LR 2011. gada 13. oktobra likums, Latvijas Vēstnesis, 2011, 2. novembris, Nr.173 (4571)

Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām: LR 1993. gada 2. marta likums, Latvijas Vēstnesis, 1993, 25. martā, Nr. 5

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi: Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264, Latvijas Vēstnesis, 2010, 30. martā, Nr. 50 (4242)

12. Atzinumā norādītie teritorijas plānošanas dokumenti

Priekules novada teritorijas plānojums 2015. – 2026. gadam. Apstiprināts ar Priekules novada domes 2015. gada 27 augusta lēmumu (protokols Nr. 13, 6.§). Pieejams:<http://www.priekulesnovads.lv/priekules-novada-teritorialais-planojums#menu-anchor>

Priekules novada attīstības programma 2013. – 2019. gadam. Apstiprināta ar Priekules novada domes 2013. gada 25. jūlija lēmumu (protokols Nr. 3, 6.p.). Pieejama: <http://www.priekulesnovads.lv/priekules-novada-attistibas-programma#menu-anchor>

Priekules novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. Apstiprināta ar Priekules novada domes 2013. gada 25. jūlija lēmumu (protokols Nr. 3, 5. p.). Pieejama:<http://www.priekulesnovads.lv/priekules-novada-attistibas-programma#menu-anchor>

Kurzeme 2030. Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2015. – 2020. gadam. Apstiprināta ar Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības padomes 2015. gada 15. jūlija lēmumu Nr. 1.

Pieejama: http://www.kurzemesregions.lv/jomas/Teritorijas_attistibas_planosana/KPR_ilgtspejigas_attistibas_strategijas_un_attistibas_programmas_izstrade

Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015. – 2030. gadam. Apstiprināta ar Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības padomes 2015. gada 15. jūlija lēmumu Nr. 1. Pieejama:

http://www.kurzemesregions.lv/jomas/Teritorijas_attistibas_planosana/KPR_ilgtspejigas_attistibas_strategijas_un_attistibas_programmas_izstrade

Atzinuma sniedzējs

Evita Oļehnoviča

Sugu un biotopu eksperte biotopu grupās: meži un virsāji, purvi;

sugu grupā: sūnas

Sertifikāta numurs: 128

Sertifikāta derīguma termiņš: 13.11.2014.- 12.11.2017.

